Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **PRZEDMIOTY KIERUNKOWE**					Kod modułu: C	
	Nazwa przedmiotu: **Przedmioty fakultatywne - PSYCHOLOGIA STARZENIA SIĘ I STAROŚCI**					Kod przedmiotu: C/33	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PSYCHOLOGIA**						
	Moduł: **psychologia wychowawczo-edukacyjna/ psychologia kliniczna i zdrowia**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**			Poziom studiów: **JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE**	
	Rok / semestr**: II/4 – IV/7**		Status przedmiotu /modułu: **FAKULTATYWNY**			Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)		**30**				

Koordynator przedmiotu / modułu*	dr hab. Aleksandra Błachnio, prof. uczelni
Prowadzący zajęcia*	mgr Natalia Śluzek
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Zapoznanie studentów z biopsychospołecznymi aspektami starzenia się, ze szczególnym uwzględnieniem zmian biologicznych, psychospołecznych i kulturowych w późnej dorosłości, problematyki zdrowia, tożsamości i obrazu ciała seniorów. Rozwinięcie umiejętności analizy zasobów osobistych, wyzwań starości oraz kontekstu opieki i wsparcia psychologicznego. Ukształtowanie gotowości do respektowania indywidualnych i kulturowych różnic w postrzeganiu starości w kontekście diagnozy i pomocy psychologicznej.
Wymagania wstępne	

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu biopsychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób starszych; zna i rozumie wpływ czynników biologicznych (np. zmiany związane z procesem starzenia, menopauza, andropauza), psychospołecznych (np. zmiany ról społecznych, sytuacja życiowa, obraz ciała) na kształtowanie się tożsamości seniorów; zna i rozumie mechanizmy wpływające na postrzeganie starości i ich konsekwencje dla dobrostanu psychicznego osób w późnej dorosłości.	PS_W02 PS_W05 PS_W10

02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu kulturowe uwarunkowania postrzegania starości, cielesności i ról społecznych osób starszych; zna i rozumie relatywność norm dotyczących wyglądu, aktywności i funkcjonowania seniorów w różnych kontekstach kulturowych i historycznych; rozumie wpływ społecznych oczekiwań i stereotypów (w tym ageizmu) na definiowanie normy starości.	PS_W05
03	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną do wyjaśniania, analizowania i interpretowania wpływu czynników biologicznych, psychologicznych i kulturowych na funkcjonowanie osób starszych; potrafi rozpoznawać i omawiać zależności między obrazem ciała, tożsamością, rolami społecznymi a dobrostanem psychicznym seniorów w różnych kontekstach społecznych i sytuacyjnych.	PS_U02 PS_U04
04	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii starości do charakteryzowania funkcjonowania psychicznego osób starszych; potrafi wskazać i omówić teoretyczne podstawy zjawisk takich jak obraz ciała, internalizacja norm społecznych, stereotypizacja starości czy kryzysy tożsamościowe oraz zastosować tę wiedzę do wstępnej analizy problemów psychologicznych seniorów w ujęciu indywidualnym i społecznym.	PS_U01 PS_U04 PS_U10
05	Jest gotów wspierać osoby starsze w różnych aspektach ich funkcjonowania, rozwijać siebie i wspierać rozwój innych, wykorzystując wiedzę z zakresu psychologii starości do promowania zdrowia psychicznego, dobrostanu oraz akceptacji różnorodności cielesnej i tożsamościowej w późnej dorosłości; jest otwarty na refleksję nad społecznymi uwarunkowaniami doświadczenia starości oraz wykazuje wrażliwość na kwestie stereotypizacji, marginalizacji i wykluczenia seniorów.	PS_K01 PS_K04

TREŚCI PROGRAMOWE
Wykład
Ćwiczenia
Podłoże biologiczne zmian towarzyszących rozwoju i procesowi starzenia się organizmu Obraz ciała - zmiany na przestrzeni życia Media i pop-kultura vs ciało i tożsamość kobiety Ruchy body positivity i body neutrality a ich wpływ na obraz ciała kobiet Różnice międzykulturowe w postrzeganiu ciała i ról płciowych Zjawisko uprzedmiotowienia i seksualizacji kobiet - przyczyny i skutki Stereotypy płciowe i ich rola w funkcjonowaniu społecznym Wpływ ideologii feministycznych na współczesny obraz kobiecości Problematyka macierzyństwa vs niepłodności kobiet Menopauza - wolność vs zagrożenie dla poczucia kobiecości Pomyślne starzenie się a kultura anti-aging Poczucie atrakcyjności a starzejące się ciało kobiety
Laboratorium
Projekt
Seminarium
Inne

Literatura podstawowa*	- Błachnio, A. (2019). *Potencjał osób w starości. Poczucie jakości życia w procesie starzenia się.* Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. - Błachnio, A. (2007). Okres późnej dorosłości – prawda i mity. W: R. Ossowski, A. Zwierzchowska-Ossowska (red.), *Uniwersytety Trzeciego Wieku – dla siebie i innych*. Kraków - Kowalik, S. (2000). Wspomaganie rozwoju w procesie starzenia się. W: B. Kaja (red.) *Wspomaganie rozwoju. Psychostymulacja i psychokorekcja* (t.2). Bydgoszcz: Wydawnictwo Uczelniane WSP - Nelson, T.D. (2003). *Psychologia uprzedzeń*. Gdańsk - Stuart-Hamilton, I. (2006). Psychologia starzenia się, tłum. *Aleksandra Błachnio, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań*. - Zych, A.A. (1999) *Człowiek wobec starości. Szkice z gerontologii społecznej*. Katowice - Bielawska-Batorowicz, E. (2016). *Psychologiczne aspekty menopauzy*. Wydawnictwo Naukowe PWN. - Wiśniewska, L. A. (2015). Kult ciała a starość. Refleksje psychologiczne. *Rocznik Andragogiczny, 21,* 259-270.
Literatura uzupełniająca*	- Żołądź, J. A., Majerczak, J., & Duda, K. (2011). Starzenie się a wydolność fizyczna człowieka. *Fizjologia wysiłku i treningu fizycznego, Warszawa: Wydawnictwo PZWL*, 157-165. - Wierzbicka, J., Brukwicka, I., Kopański, Z., Rowiński, J., & Furmanik, F. (2017). Wybrane aspekty procesu starzenia się człowieka. *Journal of Clinical Healthcare*, (2). - Izdebski, P., & Polak, A. (2005). Bilans życia i poczucie koherencji osób starszych w zależności od ich aktualnej sytuacji życiowej. *Gerontologia Polska*, *13*(3), 188-194. - Suppan, K., Basińska, M., & Błachnio, A. (2023). Mentalizacja i pozytywna orientacja u starzejących się osób chorych na miażdżycę: Kluczowa rola mentalizacji i pozytywnej orientacji. *Exlibris Social Gerontology Journal*, *24*(1), 11-24. - Nowicki, G. J., Ślusarska, B., Zboina, B., & Deluga, A. (2017). Poczucie własnej skuteczności i umiejscowienie kontroli jako zasoby determinujące podejmowanie zachowań związanych ze zdrowiem. *Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. Sectio A, Nauki Humanistyczne, Społeczne i Techniczne*, (10 (2)/2017), 18-37. - Dziuban, A. (2010). Społeczny obraz starości i postrzeganie własnego ciała w procesie starzenia się. Przegląd literatury. *Gerontologia Polska*, *18*(3), 140-147. - Tomaszewska-Hołub, B. (2019). Stereotypizacja starości–wybrane przejawy ageizmu. *Cywilizacja i Polityka*, *17*(17), 90-101. - Levy, S., & Apriceno, M. (2019). Ageing: The role of ageism. *OBM Geriatrics*, *3*(4), 1-16. - Krajewska-Kułak, E., Chadzopulu, A., Cybulski, M., Łukaszuk, C., & Trusewicz, Z. (2016). Podejście do starości na przestrzeni wieków i w różnych kulturach. W: Krajewska-Kułak, C. Łukaszuk, J. Lewko, & W. Kułak (red.), *W drodze do brzegu życia. T. 14* (s. 473–502). Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Wydział Nauk o Zdrowiu.

	- Szafranek, A. (2016). Czym jest pomyślne starzenie się?. *Edukacja prozdrowotna seniorów jako szansa na pomyślne starzenie się na przykładzie miasta Białegostoku*, 11. - Zając-Lamparska, L. (2012). Psychologiczne koncepcje pomyślnego starzenia się człowieka. *Rocznik Andragogiczny*, *2012*, 89-105. - Morton, L. (2017). Sexuality in the older adult. *Primary care*, *44*(3), 429-438. - de Mendonça Lima, C. A., & Ivbijaro, G. (2013). Mental health and wellbeing of older people: opportunities and challenges. *Mental health in family medicine*, *10*(3), 125. - Nowak-Kapusta, Z., Franek, G., Leszczyńska, K., & Ćmiel-Giergielewicz, M. (2017). Charakterystyka wybranych elementów sytuacji społeczno-zdrowotnej mieszkańców domów pomocy społecznej z uwzględnieniem występowania u nich objawów depresji. *Gerontologia Polska*, *25*, 5-11. - Bhatnagar, M., Kempfer, L. A., & Lagnese, K. R. (2023). Hospice care. *StatPearls [Internet]*.
Metody kształcenia stacjonarnego	Dyskusja, praca z tekstem naukowym, metody aktywizujące (burza mózgów, mapa myśli, symulacje), praca grupowa i indywidualna, metoda analizy przypadków, prezentacje multimedialne, wykorzystanie fragmentów filmów i seriali celem omawiania zjawiska
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

** Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Aktywne uczestnictwo, wypowiedzi w trakcie zajęć, praca indywidualna i grupowa.		01,02,03,04,05
Analiza sytuacji problemowej, analiza przypadku		04,05
Opracowanie prezentacji na wskazany temat		01,02,03,
Formy i warunki zaliczenia	Prezentacja multimedialna i aktywność na zajęciach	

NAKŁAD PRACY STUDENTA			
Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach			
Samodzielne studiowanie			

Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	30	15	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	15		
Przygotowanie projektu / eseju / itp.	20	20	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	10		
Udział w konsultacjach			
Inne			
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	75	35	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**3**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**1,4**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**0**		
Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**2**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo